

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Mateřské školy Havířov-Šumbark Okružní 1a/1070, příspěvkové organizace

„Barevná mozaika“

V Havířově 31.8.2017

Bc. Svobodová Světluše

Identifikační údaje o mateřské škole

Název příspěvkové organizace:	Mateřská škola Havířov-Šumbark Okružní 1a/1070, příspěvková organizace
Adresa školy:	Okružní 1070/1a, Havířov-Šumbark, 736 01
Telefon:	596 884 790
IČO:	70958297
e-mail:	msokruzni@tiscali.cz
webové stránky:	msokruzni.info
Odpovědná osoba:	Bc. Světluš Svobodová
Zřizovatel:	Statutární město Havířov, Svornosti 2, 736 01
Platnost dokumentu:	1.9.2017-31.8.2022
č.j.	226/2017

Obecná charakteristika MŠ

Mateřská škola Okružní 1a/1070 v Havířově – Šumbarku je umístěna nedaleko Náměstí T. G. M., v těsné blízkosti zastávek MHD č.1,3,9,11, 13, 15, 16 a17 v obou směrech.

Mateřská škola je škola panelákového typu, přesto je její zařízení velice příjemné a útulné, MŠ je obklopena zelení. Součástí MŠ je školní zahrada, vybavena houpačkami, průlezkou, pískovišti, hřištěm a travnatou plochou.

Mateřská škola je tvořena třemi třídami, třídy starších dětí jsou dvě s kapacitou 25 dětí v jedné třídě, také do třídy mladších dětí je zařazeno nejvíce 25 dětí.

MŠ je určena pro děti od 3 do 6 let. Mohou být přijaty také děti, které během následujícího školního roku dovrší 3 let.

Součástí mateřské školy je školní kuchyně, která připravuje pro děti racionální stravu, umožňuje dietní stravování a pitný režim po celý den.

Z historie:

Mateřská škola zahájila svůj provoz v únoru 1983 jako závodní mateřská škola státního podniku Tesla, později Tenas Havířov, v roce 1991 přešla bezplatně jako dar městu Havířov, OŠKZ, od roku 2002 je škola samostatný právní subjekt.

Program školy byl vždy zaměřen na uspokojování přirozených potřeb dítěte a rozvoj jeho osobnosti, na podporu zdravého, tělesného, psychického a sociálního vývoje dítěte a vycházel z Programu výchovně vzdělávací práce pro MŠ. Plánování činností bylo týdenní a pružně reagovalo i dříve na nahodilé situace.

Mateřská škola vždy byla a je i dnes materiálně vcelku dobře vybavena s ohledem na nezávadnost, funkčnost a estetický vzhled všeho zařízení, hraček a pomůcek.

Vzhledem k novým podmínkám a požadavkům ze strany Rámcového programu pro MŠ a podle nového hygienického zákona 258/2000Sb. je nutno mnohé zařízení vyměnit, obnovit a doplnit.

Charakteristika pedagogického procesu:

Program MŠ vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Má název **„Barevná mozaika“** a jeho hlavním úkolem je zajistit dětem při pobytu v MŠ pohodu, radost, pocit bezpečí a dostatek informací o přírodě a dění kolem nás formou hry a vlastních prožitků v hezkém a klidném prostředí. Ve své práci se zaměřujeme na využívání tzv. *prožitkového učení* – zkušenosti dítě získává tím, *že něco dělá, a že to co dělá, prožívá.*

Filozofií naší školy je rozvíjet dítě samostatně a zdravě sebevědomé cestou přirozené výchovy, položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmu a potřeb.

Péče o zdravý vývoj dětí a jejich duševní hygienu se promítá do denního režimu, který vychází vstříc potřebám dětí i jejich rodičů, klademe velký důraz na vzájemnou spolupráci školy a rodiny, na informovanost rodičů o dění v MŠ, na jejich zapojení a účast při akcích školy.

Spolupracujeme již tradičně se ZŠ na ulici Školní a se ZŠ na ulici Jarošova, s Městským kulturním střediskem, se ZUŠ B. Martinů, s Městskou knihovnou, s Muzeem, s Městskou sportovní halou, navštěvujeme Divadlo loutek v Ostravě, jízdárnu Václav v Horní Suché a jiné. Dále nabízíme dětem i doplňkový bohatý program, např. návštěvu jízdárny, plavecký výcvik, cvičení v tělocvičně ZŠ, výlety do přírody, návštěvu kulturních představení, výstav, muzeí, karneval, společné akce pro děti a rodiče, oslavy Vánoc, Dne matek, Dne dětí, spolupracujeme s občanským sdružením ADRA.

O veškerém dění v MŠ jsou zákonní zástupci informováni na společných schůzkách během školního roku, při každodenním osobním styku s učitelkami, formou nástěnek nebo na pravidelně aktualizovaných webových stránkách MŠ.

Zpracovala: Bc. Svobodová Světluše

Tel: 596 884 790

E-mail: msokruzni@tiscali.cz

web: www.msokruzni.info

Charakteristika jednotlivých tříd mateřské školy:

Mateřská škola má 3. třídy:

1.třída - „Malíčci“ - nejmladší děti , celodenní provoz - max. 25 dětí

2.třída - "Zvídálci" - smíšená třída , celodenní provoz - max. 25 dětí

3.třída - „Šikulové“- nejstarší děti , celodenní provoz - max. 25 dětí

Počty dětí ve třídách se pohybují podle aktuálního stavu zapsaných dětí, při plném počtu využíváme trvale udělenou výjimku zřizovatelem z počtu dětí, při přítomnosti dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami jsou počty dětí upraveny dle zákona.

I. třída - „Malíčci“

Třída je umístěna v přízemí objektu, je prostorná, světlá. Patří k ní přípravná, kde kuchařky připravují dětem svačinky a vydávají obědy, kabinet, herna, sklad, umývárna, WC, šatna dětí a šatna učitelek. Ve třídě je pět stolů pro děti (z toho 4 stoly menší a 1 stůl vyšší pro starší děti), u kterých si děti hrají a konzumují jídlo. Nábytek je rozmístěn tak, aby byl bezpečný a skýtal dětem dostatek prostoru pro uložení hraček i malé soukromí ve vytvořených koutcích –

- koutek s malým pokojíčkem
- výtvarný a pracovní koutek
- koutek s kobercem pro hry s dřevěnými hračkami na zemi

Patří sem i katedra a koutek pro nezbytné pomůcky a literaturu pro učitelky a kabinet, ve kterém jsou uloženy kulisy pro maňáskové divadlo, výtvarné potřeby a pomůcky k práci s dětmi.

Herna je prostorná, také vybavená novým nábytkem a tvoří centra:

- pro hru v kuchyňce
- pro hru na kadeřníka
- na lékaře
- pro hru se zvířátky
- pohybové činnosti s lavičkou, ribstolem a náčiním ke cvičení
- hudební koutek s klavírem a dětskými nástroji
- dopravní koutek s dopravním kobercem pro hru s auty
- bazének s umělohmotnými míčky
- kout s PC s dětskými výukovými programy
- televizní koutek, který využíváme při špatném počasí.

Herna je využívána také k odpočinku dětí na lehátkách. K herně patří sklad, ve kterém jsou lehátka, lůžkoviny a část je vyhrazena pro pomůcky a cvičební nářadí.

Umývárna má sprchovací kout, pět dětských umyvadel a bloky na ručníky a zubní kartáčky s kelímky. WC je vybaveno pěti dětskými mísami se zástěnami.

V šatně jsou šatnové bloky, botník a lavička pro děti, nová plovoucí podlaha.

Všechny prostory jsou vyzdobeny převážně dětskými pracemi.

Třidu s názvem „Maličci“ navštěvují nejmladší děti od dvou do čtyř let. Činnosti jsou zaměřeny na začlenění dětí do kolektivu, zvykání si na odloučení od rodičů, všestranné rozvíjení ve všech oblastech výchovy, zvládnutí základů hygieny, stolování a sebeobsluhy, poznávání okolí a světa, poznávání nových kamarádů, vytváření základů pravidel chování a dobrého soužití s dětmi i dospělými, vytváření estetického a klidného prostředí, aby zde byly spokojené a chodily sem rády.

2. třída „Zvídálci“

Se nachází v 1. patře MŠ.

Její součástí je :

- přípravná kuchyň, kde se chystají svačinky a obědy
- dětská šatna s novým moderním nábytkem a malou šatnou se soc.zařízením pro učitelky
- umývárna se sprchovacím koutem a WC pro děti

Třída je rozdělena na 2 části – má velkou prostornou, prosvětlenou třídu, hernu s několika kouty pro děti vytvořené novým, na míru zhotoveným nábytkem.

Herna slouží nejen k odpočinku dětí po obědě, ale i ke cvičení, hrám u magnetické tabule a jiným činnostem. Tvoří ji několik koutků : - kuchyňka, sedací souprava ke hraní např. na domácnost, lékaře, čtenářský koutek, na hru na kadeřníka. Dále koutek ke hraní na stavbaře, dopravní koutek. V herně je možné i sledování televize, je zde i PC s programy pro děti.

Hudební koutek, kde je klavír a rytmické nástroje, který je často využíván. Součástí herny je i lavička, žebřiny, koš na míče, švihadla a jiné náčiní. Radiomagnetofon s CD slouží především ke cvičení s hudbou.

Ve třídě je 7 stolečků. Dva slouží na výtvarnou výchovu, další pro individuální činnosti dětí dle vlastního výběru a u ostatních si děti hrají, stolují apod. Každé dítě má své místo k sezení. V této části je „Barbie“ koutek. Součástí třídy je malý kabinet s pomůckami pro výtvarnou činnost a obrázky určené k výzdobě školy.

Ve třídě jsou respektovány individuální potřeby dětí a učitelky se snaží, aby nabízené činnosti byly různorodé a pestré.

3. třída – „Šikulkové“

Třetí třída „Šikulkové“ je umístěna v 1. poschodí MŠ a navštěvují ji především děti nejstarší, 5 – 6ti leté. Do třídy se vchází ze šatny přes umývárnu. Šatna dětí je vybavena šatnovými boxy a botníkem, její součástí je i malá šatna se sociálním zařízením pro učitelky. Počet WC a umývadel odpovídá počtu dětí podle hygienických norem.

Třída samotná je rozdělaná na 2 části - hernu a třídu, obě tyto části jsou rozděleny do jednotlivých koutků a center. Architektonické řešení třídy je nevyhovující, množství oken a dveří ztěžuje vytváření koutků pro hry dětí.

Po celé ploše herny je koberec, tato část se využívá k pravidelnému cvičení s dětmi.

Centra v herně –

- tělovýchovné – vybavené kombinovaným žebříkem, kruhy, šplhacím lanem, žebříkem, švédskou bednou, lavičkou, různými typy míčů, basketbalovým košem, rozmanitým náčiním ke cvičení, lezeckou stěnou s dopadovou plochou
- hudební centrum - klavír (využívá se i pro Tv aktivity), rytmické nástroje, radiomagnetofon s CD a CD jak s pohádkami, tak hudbou
- hra na dopravu – různé typy aut, silnice, křižovatka, železnice, vodní svět, doplněno dopravním kobercem, látkovou křižovatkou, semafor, mnoha typy kostek
- koutek hry se zvířátky - různé typy zvířátek, farmy, domečky, hrad...
- magnetická tabule – využívá se zejména pro obrazový materiál k aktuálnímu tématu
- kuchyňka, kočárky, panenky – pro hru na domácnost, rodinu
- kadeřník
- centrum hry na lékaře
- centrum her – obří „Člověče, nezlob se, golf, házení na cíl , fotbal apod...
- televizní kout s DVD
- koutek s PC pro děti

K herně patří komora, ve které jsou umístěna lehátka, která se denně chystají k odpolednímu odpočinku dětí.

Rovněž prostor třídy je rozdělen na různorodé koutky her. Ve třídě jsou stoly a židličky pro všechny děti, které jsou využívány jak pro hry a tvořivé činnosti, tak pro stolování. Třída i herna jsou zařízeny vhodným nábytkem.

V úložných prostorách třídy je umístěn velký výběr stavebnic, her, puzzlů a didaktických pomůcek.

Centra ve třídě –

- interaktivní tabule s PC
- magnetická tabule – ke kreslení dětí, vystavování jejich prací, obrázků k tématu
- koutek „Barbie“ – vybavený domečkem, nábytečkem, panenkami, oblečky, stavebnicemi – zejména pro děvčata
- výtvarný koutek – výtvarný a pracovní materiál, pokusy
- čtenářský koutek – volně přístupné knihy, časopisy, globus a knihy o zeměkouli, chytrá tužka s knihami
- koutek objevy a pokusy – hry k experimentování
- „výstavka“ zde děti vystavují své výtvary

Všechny pomůcky a hračky v herně i třídě jsou dětem volně přístupné.

Během školního roku mají děti mnoho aktivit – návštěvy divadel, výstav, knihovny, ZUŠ, pravidelně navštěvují jízdárnu, mají možnost chodit bruslit na zimní stadion, dle zájmu mohou navštěvovat plavecký kurz, 1x měsíčně děti trénují hru stolního tenisu v hale, pravidelně 1x týdně jezdí cvičit do sportovní haly ZŠ Žákovská v Havířově-Městě. Tato třída spolupracuje se ZŠ – Školní a Jarošova – zúčastňují se aktivit těchto škol, žáci ZŠ vystupují a

pomáhají při akcích MŠ. Běžné jsou různé sportovní a společenské akce, oslavy svátků, aktivity v oblasti EVVO (viz ŠVP, TVP, plán práce).

Učitelky v této třídě se snaží, aby činnosti a aktivity byly pestré, zajímavé a aby byly děti dle svých možností připraveny na vstup do ZŠ.

Zpracovaly: Folwarczná Kamila, Velčovská Zdeňka,
Bc. Svobodová Světluše

V Havířově 31.08.2017

Školní vzdělávací program „Barevná mozaika“

Motto:

.....všechno, co opravdu potřebuju znát o tom, jak žít, co dělat a jak vůbec být, jsem se naučil v mateřské školce. Moudrost mě nečekala na vrcholu hory zvané postgraduál, ale na pískovišti v mateřské škole. Tohle jsem se tam naučil:

O všechno se rozděl.

Hraj fér.

Nikoho nebij.

Vracej věci tam, kde jsi je našel.

Uklízej po sobě.

Neber si nic, co ti nepatří.

Když někomu ublížíš, řekni promiň.

Před jídlem si umyj ruce.

Splachuj.

Teplé koláčky a mléko ti udělají dobře.

Žij vyrovnaně – trochu se uč a trochu přemýšlej a každý den trochu maluj a kresli a tancuj a hraj si a pracuj.

Každý den odpoledne si zdřímni.

Když vyrazíš do světa, dávej pozor na auta , chytني někoho za ruku a drž se s ostatními pohromadě.

Nepřestávej žasnout. Vzpomeň si na semínko v plastickém kelímku – kořínky míří dolů a rostlinka stoupá vzhůru a nikdo vlastně neví jak a proč, ale my všichni jsme takoví.

Zlaté rybičky, křečci a bílé myšky a dokonce i to semínko v kelímku – všichni umřou. My také.

A nikdy nezapomeň na dětské obrázkové knížky a první slovo – největší slovo ze všech – DÍVEJ SE!

Všechno, co potřebujete znát, tam někde je. Slušnost, láska a základy hygieny. Ekologie, politika, rovnost a rozumný život.....

Úvodní citát z knihy „Všechno, co opravdu potřebuju znát, jsem se naučil v mateřské školce.....“ Roberta Fulghuma

Charakteristika celoročního vzdělávacího programu „Barevná mozaika“

Vzdělávací projekt „Barevná mozaika“ je vypracován jako blok vzdělávacích témat, která umožňují **dětem** vnímat svět v jeho přirozených souvislostech a získávat tak reálný pohled na svět a aktivní postoj k němu.

Pedagogům tento vzdělávací projekt umožňuje pracovat samostatně, tvořivě, uskutečňovat své nápady a uplatňovat své odborné znalosti a způsobilosti.

Vzdělávací projekt je v jednotlivých třídách dotvářen konkrétní týdenní nabídkou činností podle individuality dětí, věkového složení třídy a stanovených kompetencí.

Je to otevřený dokument, který lze na základě evaluační činnosti dotvořit nebo změnit.

Vzdělávací záměr projektu „Barevná mozaika“

Rozvoj osobnosti dítěte, jeho individuality, jeho poznání a vzdělávacího potenciálu s celkovým citovým postojem vůči ostatním lidem, světu kolem nás, k člověku, k jeho práci, k rodině, k přírodě, k vlastnímu zdraví, k historii a k lidovým tradicím a zvykům, k planetě Zemi.

Rozvoj sociálně – kulturních postojů, návyků a dovedností dětí, osvojování si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost. Rozvoj schopnosti spolupracovat, spolupodílet se na všech činnostech a rozhodnutích. Poznávat hodnoty jako lidská práva a jejich nedotknutelnost, osobní svoboda, rovnost, solidarita se slabými a postiženými lidmi, péče o druhé, důstojné vztahy mezi lidmi všech barev pleti

- Vhodnou formou seznamovat děti s dětskými právy
- Vést děti k přijímání společenských, morálních a estetických hodnot
- Vést děti ke vnímání a respektování multikulturní společnosti

Rozvoj osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí. Rozvoj osobnosti s pozitivním vztahem k sobě i k druhým .

Rozvoj vnímání světa kolem sebe, dění v tomto světě a vytváření základů pro zodpovědný postoj ke společenskému a přírodnímu prostředí:

- Vést děti k získání sebedůvěry, sebevědomí k rozvoji interaktivních a komunikativních dovedností
- Vzdělávání uskutečňovat ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou s upřednostněním spontánních aktivit a s omezením aktivit řízených. Specifickou formu představuje didakticky zaměřená činnost, ve které se s dětmi naplňují konkrétní vzdělávací cíle formou spontánního i záměrného učení, které je zakládáno na **aktivní účasti dítěte**, založeném na **smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení**, zpravidla ve skupinách nebo individuálně.
- Všechny činnosti by měly mít prvky hry a tvořivosti, vycházet z dětské zvědavosti a potřeby objevovat, s omezením učení, předávání hotových poznatků a slovních poučení, nechat děti hledat samostatně řešení, být tvůrčí a iniciativní.
- Nevnučovat dítěti způsob myšlení dospělého člověka a nedávat dětem nevyžádané rady.
- Zaměřit se na pestrost a různorodost činností směřujících k jednomu cíli, vyhýbat se činnostem frontálním a formálním, využívat smyslového prožitku, prolínat sledovaný cíl všemi činnostmi.

Předpoklady k získání žádoucích kompetencí v konkrétních činnostech dětí a očekávané přínosy:

- Nabízet dětem činnosti a vytvářet další situace, vztahující se k vybraným tématům a námětům a využít situací živelně vznikajících tak, aby děti mohly v rámci interakcí se sociálním i materiálním prostředím:

Něco důležitého pro život:	CÍLOVÉ SMĚŘOVÁNÍ
ZAŽÍT a PROŽÍT	zážitky, postoje, emocionální inteligence
POZNÁVAT a HODNOTIT	hodnotová orientace
DOZVĚDĚT SE, SDĚLOVAT nebo se PTÁT	informace, komunikační kompetence
UDĚLAT (manuální a intelektuální dovednosti), což znamená NĚCO: • ZKUSIT • NAUČIT SE • PROCVIČIT	zkušenosti znalosti, vědomosti, dovednosti

• VYŘEŠIT a PŘETVOŘIT	dovednosti a návyky myšlení a tvůrčí schopnosti
---	--

Vzdělávací program „Barevná mozaika“ klade důraz na:

- Tvořivost pedagoga při uplatňování vzájemného propojení vzdělávacích oblastí a na vlastní plánování denní vzdělávací nabídky dětem.
- Uplatňování hlavní vzdělávací metody, kterou je pro děti hra nebo jiná zajímavá, prožitková činnost.
- Aktivitu dítěte prožitkovým učením s posilováním dětské zvědavosti a objevování světa kolem nás.
- Emoční prožitky dětí před získanými výsledky v řízených činnostech.
- Respektování specifiky předškolního vzdělávání se schopností pedagoga hledat a objevovat nové vzdělávací cesty.
- Spojení vzdělávacích témat se životem a s učením nápodobou v praktickém životě – sociální učení.
- Důsledné realizování evaluačních analýz obsahu, metod a forem nabídky činnosti dětem.
- Spoluúčast s rodinou a zároveň spoluúčast rodičů při akcích školy.

Vzdělávací projekt „Barevná mozaika“ předpokládá:

1.Respektování specifiky předškolního vzdělávání:

- Respektovat fyziologické, sociální a emoční potřeby dětí určité věkové skupiny konkrétním rozpracováním tematické části vzdělávacího projektu do denní vzdělávací nabídky dětem.
- Veškeré činnosti organizovat pro děti zajímavým způsobem tak, aby se každé dítě cítilo jistě, bezpečně a spokojeně v podnětném, obsahově bohatém prostředí. Umožnit dětem bavit se přirozeným dětským způsobem.
- Respektovat individualitu každého dítěte. Vést záznamy o vzdělávacích a vývojových pokrocích dítěte tak, aby další pedagogické aktivity probíhaly v souladu potřeb jednotlivých dětí a aby dítě bylo motivováno k vlastnímu vzdělávacímu úsilí a cítilo se úspěšné, svým okolím uznávané.
- Uplatňovat metody a formy práce jako prožitkové a kooperativní učení hrou, které jsou založeny na přímých zážitcích, podporující dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcující radost dětí z učení a zájem poznávat nové, umožnit experimentovat.
- Využívat spontánních nápadů dětí a poskytovat dětem dostatek prostoru pro spontánní hru a jeho vlastní plány.
- Uplatňovat situační učení založené na praktických ukázkách životních souvislostí, uplatňovat učení založené na přirozené nápodobě, poskytovat dětem vzory chování.
- Uplatňovat aktivity spontánní i řízené, provázané a vyvážené v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem dětí předškolního věku.

- Zařazovat didakticky zaměřenou činnost, která probíhá zpravidla v menší skupině nebo individuálně.
- Vycházet ze vzdělávací nabídky, individuální volby a aktivní účasti dítěte.
- Umožnit zpětnou vazbu.

Vzdělávání uskutečňovat na základě integrovaných bloků, které nerozlišují vzdělávací oblast, ale které nabízejí dětem obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Obsah vzdělávacích bloků vychází ze života kolem nás a je zaměřený na získání skutečných činnostních výstupů – kompetencí dítěte.

2. Dodržování podmínek vzdělávání:

- ***Věcné podmínky:***
 - na budovu MŠ navazuje školní zahrada, vybavena hrací plochou a herními prvky
 - všechny vnitřní i venkovní prostory odpovídají bezpečnostním a hygienickým normám dle platných předpisů
 - prostředí je podnětné, věcné, rozvíjí smysl pro etické a estetické hodnoty
 - výsledky práce dětí jsou využívány k vytváření estetického a útulného prostředí
 - MŠ má dostatečně velké prostory a prostorové uspořádání pomocí nábytku na míru, které vytváří podmínky pro skupinové i individuální činnosti dětí
 - Vybavení hračkami, pomůckami, materiálem a náčiním odpovídá počtu a věku dětí a je průběžně doplňováno
- ***Živospráva:***
 - úzká spolupráce pedagogů se zaměstnanci školní jídelny a zákonnými zástupci
 - dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava
 - děti mají stále k dispozici dostatek tekutin
 - mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány vhodné intervaly
 - dostatečně pružný denní řád, ve kterém je prostor na individuální potřeby dětí
 - pravidelné zařazování zdravotně preventivní pohybové aktivity
 - vyváženost spontánních a řízených činností
 - dodržování pobytu venku a jeho délky (alespoň 2 hodiny denně v závislosti na počasí)
 - respektování individuální potřeby aktivity, spánku a odpočinku dětí.
- ***Psychosociální podmínky:***
 - je umožněn adaptační režim při nástupu dítěte do MŠ
 - třídy mají dostatek prostoru pro spontánní hru, možnost ji dokončit nebo v ní později pokračovat
 - je vyvážen soulad mezi potřebou svobody a respektováním řádu MŠ stanovením a dodržováním pravidel v jednotlivých třídách (příklad pravidel)
 - děti nejsou zatěžovány spěchem ani nadměrnou náročností činností
 - děti mají rovnocenné postavení
 - je respektována individualita a momentální potřeba dítěte- neúčast na společných činnostech, uspokojit potřebu soukromí (např. při osobní hygieně), možnost účastnit se společných činností v různě velkých skupinách apod.

DĚTSKÁ PRAVIDLA SOUŽITÍ:

- neodcházím ze třídy bez domluvy s učitelkou
- neběhám ve třídě mezi stoly

- dodržuji hygienu
- dávám věci na své místo
- neničím věci ani práci druhých
- dokončím započatou činnost, práci
- nekřičím, používám vhodná slova, nechám druhého domluvit
- umím pozdravit, poděkovat, požádat o pomoc
- neubližuji ostatním dětem, pomáhám jim
- neberu dětem věci, hračky, domluví si střídání, vyjednávám

ostatní pravidla soužití vyplynou ze situací v jednotlivých třídách

NEDOVOLIT:

- veřejné srovnávání výkonů
- povinnou účast při hromadných hrách, akcích apod.
- povinné sledování televize či DVD
- povinný spánek
- nucení do jídla
- násilné přerušování hry
- necitlivé řešení konfliktů nebo jejich ignoraci

UMOŽNIT:

- odmítnutí, ne jako formu neposlušnosti, ale jako volbu
- vedení vlastním příkladem, nenásilným poučováním
- neformální styk s rodiči (např. při ranních nebo odpoledních hrách, adaptační režim...)
- vytvořit prostředí přátelské k potřebám dětí, ale i dospělých

• **Organizace**

- při nástupu do MŠ je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim
- denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti a potřeby dětí
- učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání
- děti nacházejí v mateřské škole potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí
- do denního programu jsou několikrát v týdnu zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity
- poměr řízené činnosti a volné hry a pohybu odpovídá individuálním a vývojovým potřebám dětí a je v programu tříd vyvážený
- činnosti jsou organizovány skupinově, individuálně i frontálně - je preferována práce v menších skupinách
děti mají možnost neúčastnit se společných činností, mají možnost uchýlit se do klidného koutku
- nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě a spojování je maximálně omezeno
- plánování vychází z individuálních vzdělávacích možností, potřeb a zájmů dětí
- provoz 1. třídy je přizpůsoben potřebám a zájmům i dvouletých dětí

• **Řízení mateřské školy:**

- povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou vymezeny v pracovních náplních
- je vytvořen informační systém – uvnitř MŠ i pro rodiče
- zaměstnanci jsou informováni včas a v dostatečné míře o záležitostech školy
- zaměstnanci jsou zapojováni do řízení MŠ, mohou se vyjadřovat k práci ostatních zaměstnanců i ředitelky školy

- je respektován názor všech zaměstnanců školy
- problémy a konflikty se řeší věcně, efektivně a kultivovaně
- je vyhodnocována práce všech zaměstnanců, hospitační činnost je dána podle předem stanovených pravidel, rozbor práce je veden věcně a konstruktivně
- jsou stanovena kritéria finančního ohodnocení
- pedagogové se setkávají na pravidelných pedagogických radách, kde vyhodnocují svoji práci, vzájemně konzultují
- na tvorbě a doplňování ŠVP spolupracuje ředitelka se všemi zaměstnanci školy
- MŠ spolupracuje se zřizovatelem školy, dalšími orgány státní správy i samosprávy, se základní školou, s odborníky poskytujícími odbornou pomoc při řešení výchovných a vzdělávacích problémů dětí (rodiče jsou včas a taktně informováni o vzdělávacích problémech svých dětí)

- ***Personální a pedagogické zajištění:***

- všichni pedagogičtí pracovníci, kteří v MŠ pracují, mají předepsanou odbornou kvalifikaci
- pedagogové, kterým předepsané vzdělání chybí, si jej doplňují.
- pedagogové se plně věnují dětem, aktivně jim naslouchají, neshazují je
- pravidla soužití dospělých – zamezit jakémukoliv postrannímu posuzování a pomluvám, umožnit všem dosahovat osobního maxima
- pedagogové využívají možnosti sebevzdělávání jako prostředků dalšího rozvoje
- pedagogové se průběžně vzdělávají a nové poznatky přenášejí do své práce
- pedagogové spolupracují se školním asistentem a asistentem pedagoga (pokud je ve třídě)
- je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů podle počtu dětí a momentálních možností MŠ

- ***Spoluúčast rodičů***

- rodiče brát jako partnery při realizaci projektu, snažit se o oboustrannou důvěru a otevřenost, vstřícnost a porozumění a vzájemný respekt a vůli spolupracovat
- hledat nové formy spolupráce, např. možnost zákonných zástupců podílet se na dění v MŠ, účastnit se různých programů a akcí, sledovat webové stránky MŠ a informační nástěnky
- pravidelně informovat rodiče o prospívání dítěte, o jeho pokrocích v rozvoji i učení domlouvat se s rodiči na společném postupu při výchově a vzdělávání jejich dítěte formou individuálních rozhovorů
- chránit soukromí rodiny, nezasahovat do života rodiny, nedávat rodičům nevyžádané rady
- pořádat společné akce s rodiči
- stěžejní spolupráce s rodiči se odehrává v jednotlivých třídách

- ***Začlenění mateřské školy do života obce:***

- mateřská škola jako součást obce, spolupracující se všemi partnery
- účast na akcích pořádaných obcí
- informovat veřejnost, pořádat akce

3. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami:

Dítě, které k naplnění svých možností a k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními dětmi potřebuje podpůrná opatření, je dítě se speciálními vzdělávacími potřebami.

Podpůrná opatření **prvního stupně** představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Jsou poskytována dítěti, které potřebuje zapojení v kolektivu a mírnou úpravu ve vzdělávání.

Pokud k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte nestačí poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola zákonným zástupcům dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb.

Podpůrná opatření **druhého až pátého stupně** se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte.

Plán pedagogické podpory (PLPP) je zpracováván pro dítě od prvního stupně podpůrných opatření a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo při potížích se zapojením do kolektivu. S PLPP je seznámen zákonný zástupce dítěte a učitelé. Obsahuje popis potíží dítěte, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování plánu. PLPP MŠ vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování PO.

Individuální vzdělávací plán (IVP) je zpracováván pro dítě od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu a obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření. Plnění IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci s MŠ, a to nejméně jednou ročně.

Vzdělávací program pro jednotlivé děti vychází z RVP a je upravován dle speciálních potřeb každého konkrétního dítěte.

Denně jsou prováděny zápisy o proběhnutých aktivitách. Plnění cílů IVP je pravidelně vyhodnocováno (1x za tři měsíce). Závěrečné hodnocení dítěte slouží jako podklad pro vytvoření IVP pro další školní rok.

Pro sestavení PLPP a IVP jsou využívány šablony formulářů.

Podmínky vzdělávání při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami:

vytvářet optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte. Vycházet z druhu a stupně postižení dítěte a v závislosti na organizačních možnostech MŠ se snažit vytvořit plně vyhovující podmínky pro jeho vzdělávání:

- upravovat podmínky pro vzdělávání podle aktuálních potřeb
- mít pracovní kout pro přímou práci s asistentkou a místo pro ukládání metodických pomůcek a didaktických materiálů, a to ve třídě i mimo třídu
- vytvářet a používat obrázkové karty (piktogramy).
- zavést v dané třídě úklid hraček pomocí obrázkového systému
- uplatňovat princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu
- spolupracovat se zákonnými zástupci, ŠPZ (kontaktní osoby)
- snížit počet dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- zařadit přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka hned od jejich nástupu do mateřské školy:

- poskytnout jazykovou podporu – individuální chvílky s učitelkou,
- volit didaktické postupy, které děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka
- (individuální chvílky s učitelkou, obrázková podpora), aby byl zajištěn plynulý přechod do základního vzdělávání
- v případě, že v povinném předškolním vzdělávání budou čtyři cizinci, zřídit skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu, vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne
- na základě posouzení ředitele školy o potřebnosti jazykové podpory, zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání.

4. Vzdělávání dětí mimořádně nadaných:

- rozvíjet a podporovat mimořádné schopnosti dětí rozšířením nabídky aktivit podle zájmů a schopností nadaných dětí
- vytvářet takové podmínky, aby se různé druhy nadání mohly v MŠ projevit, uplatnit a dále rozvíjet

5. Vzdělávání dětí od dvou do tří let:

Podmínky vzdělávání:

Věcné podmínky:

- vybavit třídu hračkami a pomůckami vhodnými pro tuto věkovou hranici,
- přizpůsobit velikost nábytku
- upravit prostředí třídy a přilehlých prostor k pobytu dvouletých dětí
- využívat v co největší míře školní zahradu pro pobyt venku

Hygienické podmínky:

- vybavit třídu přebalovacím stolem a krytým nášlapným odpadkovým košem
- vybavit dětské WC nočníky a zajistit jejich vymývání a dezinfekci

Personální podmínky:

- stabilní sestava učitelek se vztahem k dětem této věkové kategorie
- co největší možné překrývání učitelek (minimálně 2,5 hodin)
- v případě vyššího počtu dvouletých dětí zaměstnat chůvu (popř. školního asistenta)

Životospráva:

- upravit režim dne s ohledem na tyto děti
- umožnit dětem dostatek času k odpočinku, pokud spí, nebudit je
- akceptovat vývojová specifika (diferenciace individualizace)

Bezpečnostní podmínky:

- pravidelně proškolovat zaměstnance v souvislosti se zajištěním prevence bezpečnostně požárních rizik

Organizace vzdělávání:

- uplatňovat individuálně zaměřený adaptační režim
- umožnit dětem dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování
- uplatňovat především individuální nebo skupinovou formu činností

- využívat situační učení, učení hrou a činnostmi
- zaměřit se na spontánní sociální učení (nápodobou) a prožitkové učení

Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházet z principu:

- jednoduchosti
- časové nenáročnosti
- smyslnosti a podnětnosti
- zajištění dostatku prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte
- využívání především pro děti známého prostředí a nejbližšího okolí

6. Autoevaluace a hodnocení výsledků vzdělávání:

Evaluační tematického celku	pedagogové, ředitelka	po ukončení tematického celku – formulář
Hodnocení vých.-vzděl.práce a informace o dětech	pedagogové, ředitelka	denně – ústně, konzultace
Evaluační třídy třídními učitelkami	pedagogové	v pololetí, na konci školního roku
Hodnocení učitelů z hlediska úrovně vých.-vzděl.práce	ředitelka, pedagogové	průběžně – pozorování, hospitace, rozhovor
Soulad TVP PV a ŠVP PV	ředitelka	průběžně – analýza dokumentů, diskuze
Věcné podmínky vzdělávání	ředitelka, pedagogové, provozní zaměstnanci	srpen – 1x za 3 roky formulář
Pedagogická diagnostika	pedagogové	průběžně, nejméně 3x ročně- pozorování, rozhovor s dítětem, záznamový arch, analýza dětských prací

Vzdělávací oblast – hlavní téma: „Barevná mozaika“

- Školní vzdělávací program je východiskem a pomůckou pro zpracovávání třídního vzdělávacího programu

- Učitelka při zpracovávání třídního vzdělávacího programu vychází z poznatků o dětech, z podmínek prostředí, ze zpětné vazby své vlastní práce
- Závazné je směřování ke kompetencím, které jsou dané Rámcovým vzdělávacím programem MŠMT pro MŠ

Realizujeme všech pět oblastí:

- dítě a jeho tělo	-	oblast biologická
- dítě a jeho psychika	-	oblast psychologická
- dítě a ten druhý	-	oblast interpersonální
- dítě a společnost	-	oblast sociálně kulturní
- dítě a jeho svět	-	oblast environmentální

Oblasti vzdělávání jsou činně propojeny, vzájemně se ovlivňují a vytvářejí společně fungující celek, v životní realitě nedělitelný.

Celoročně vzdělávací blok „Barevná mozaika“ obsahuje tematické celky zpracované formálně na školní měsíce, v praxi však nejsou časově ohraničena. Jejich časovou délku určuje zájem dětí a aktuální dění v MŠ. Jsou dostatečně široká, aby poskytovala dostatek podnětů k činnostem, vycházejí z přirozeného života kolem nás. Integrované bloky jsou rozpracovány pro všechny věkové skupiny, pedagogové si vyberou téma a určí, kolik kterému tématu budou věnovat času a jaké prostředky si zvolí pro jejich naplnění. Bloky zůstávají dostatečně otevřené, každý má možnost je doplňovat nejrozličnějším způsobem a přizpůsobovat je aktuálnímu stavu. Vyplynou-li ze zájmu dětí jiná témata, může učitelka tuto nabídku doplnit nebo si vytvořit témata jiná a rozpracovat v třídním programu.

Vzdělávací nabídka a jejich konkrétní rozpracování bude součástí TVP každé třídy. Jakým způsobem učitelky témata zpracují, co vše bude podtématem, jaké činnosti dětem nabídnou, záleží na jejich kreativitě, tvořivosti a momentální situaci.

Učitelky ve třídách by měly dbát na vyvážený poměr činností. Je žádoucí, aby převládaly činnosti hravé, které budou vycházet ze zájmu dětí a respektovat jejich individuální potřeby a možnosti.

Integrovaný blok konkretizovaný pedagogem v třídních programech si klade za cíl dosáhnout u dětí ukončující školní docházku výstupy – očekávané klíčové kompetence podle RVP PV:

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problému
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence činnostní a občanské

Záměrem předškolního vzdělávání je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické, sociální a vést je tak, aby na konci předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou (kompetentní) zvládat, pokud možno aktivně a s osobním uspokojením, takové nároky života, které jsou na něj běžně kladeny a zároveň i ty, které ho v budoucnu nevyhnutelně očekávají.

Zpracovala: Bc.Svobodová Světluše

